

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UTBVET 2018/153

Modell för utbildningsutvärderingar

Fakulteten för utbildningsvetenskaper

Fastställd av Fakultetsnämnden för utbildningsvetenskaper 2018-02-27

Reviderad av Fakultetsnämnden för utbildningsvetenskaper 2020-09-25

Innehåll

<i>Inledning</i>	3
<i>Fakultetens modell</i>	4
Utvärderingsenheter	4
<i>I Årlig systematisk uppföljning</i>	4
<i>II Utbildningsutvärdering</i>	5
Initiering	5
Självvärdering	6
Bedömargruppens sammansättning	6
Skriftligt material till bedömargruppen	6
Rapportering och uppföljning	7
Kostnader	7
<i>Läro- och lärutbildningarna</i>	7
Årlig systematisk uppföljning	7
Utbildningsutvärdering	8

Inledning

Grundläggande för all utbildning inom högskolan är att den följer högskolelagens krav på utbildning och de examensmål som högskoleförordningen fastställer. Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling ska garantera att detta sker. Ansvaret för utbildningsutvärderingarna inom högskolan har skiftat från att ha varit Universitetskanslersämbetets (UKÄ) ansvar till att varje enskilt lärosäte ansvarar för att utvärdera sina utbildningar inom ramen för ett kvalitetssäkringssystem. Undantaget är vissa legitimationsutbildningar, som exempelvis lärarprogrammen samt vissa tematiska utvärderingar, där UKÄ fortfarande bär ansvar. Lärosätet ansvarar fortsatt för att följa upp resultatet av utvärderingarna och kontinuerligt arbeta med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.

Uppsala universitet har beslutat om en decentraliserad modell för utbildningsutvärderingar som lägger ansvaret för utformning, genomförande och uppföljning av utbildningsutvärderingar på respektive områdes/fakultetsnämnd. Universitetets modell omfattar två delar: årlig systematisk uppföljning av utbildning och utbildningsutvärderingar vart sjätte år.¹ Fakulteten för utbildningsvetenskapers modell ska förutom att utgå ifrån riktlinjerna för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar också utgå från högskolelag (1992:1434) och högskoleförordning (1993:100), samt Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641). Centralt är att fakultetens modell ska vara skarp samt så enkel och kostnadseffektiv som möjligt.

Universitetet har i sina riktlinjer ålagt fakulteterna att täcka in följande elva aspekter i utvärderingarna:

- att utbildningarna når målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) och utbildningsspecifika mål, dvs. att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade studieresultaten
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet
- att undervisningen sätter studenters/doktoranders lärande i centrum
- att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt och att progression säkerställs
- att verksamma i utbildningen har aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens samt att lärarkapaciteten är tillräcklig
- att internationalisering och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektiv främjas
- att jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen
- att utbildningen svarar mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv
- att studenterna/doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- att en för alla studenter/doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö föreligger
- att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

---

¹ Riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar (UFV 2015/475)

Fakultetens modell

Kvalitetsarbete är en integrerad del av den reguljära verksamheten. Fakulteten och Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsvetenskaper (EDU) arbetar kontinuerligt med kvalitet i utbildningen. I det följande beskrivs fakultetens modell för årlig systematisk uppföljning samt utbildningsutvärderingar. Den årliga uppföljningen av kvalitetsarbetet utgör del av underlaget inför en utbildningsutvärdering.

Utvärderingsenheter

De utbildningar som Fakulteten för utbildningsvetenskaper ansvarar för har stor bredd både vad gäller nivå, inriktning och typ. Fakulteten ansvarar för såväl generella examina i olika ämnen som yrkesexamina inom förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och specialläraryrket. Utbildningsutbudet består av såväl fristående kurser och program som uppdragsutbildning. Den sistnämnda kan vara både poänggivande och icke poänggivande. Fakulteten har tre forskarutbildningsämnen: didaktik, pedagogik och utbildningssociologi.

Fakulteten för utbildningsvetenskaper har valt att gruppera sina utbildningar i följande utvärderingsenheter:

- huvudområde på grund- och avancerad nivå
- forskarutbildningsämne
- uppdragsutbildning
- lärarutbildningarna (utbildningsutvärderingar genomförs av UKÄ)

I Årlig systematisk uppföljning

Den årliga uppföljningen innefattar både utvecklingsinsatser uppkomna från genomförd utvärdering och uppföljning av det löpande arbetet genom redovisning och uppföljning av verksamhetsplaner och verksamhetsberättelse.

Institutionen redovisar i sin verksamhetsplan hur man planerar att arbeta med kvalitetssäkring under året, med uppföljning i verksamhetsberättelsen. Institutionen kan välja att årligen lägga extra fokus på ett par av de elva ovan angivna aspekterna.

I verksamhetsberättelsen beskriver institutionen det arbete som gjorts under året samt eventuella större förändringar eller speciella kvalitetsåtgärder. Det ska även framgå hur man följt upp eventuella frågor och åtgärder som uppkommit i samband med tidigare års verksamhetsberättelse eller utbildningsutvärdering.

Institutionens verksamhetsberättelse och – plan presenteras för fakultetsnämnden i mars-april varje år. Utbildningsutskottet tar också del av verksamhetsberättelsen och ges i samband med presentationen i nämnden tillfälle att ställa frågor och ge återkoppling. Utbildningsutskottet följer verksamhetsberättelserna över tid. Ifall det noteras att någon aspekt inte behandlas eller verkar kritisk under en sexårsperiod bör utskottet uppmärksamma detta inför planeringen av en utbildningsutvärdering.

En årlig rapport tas fram av fakulteten där slutsatser från den årliga uppföljningen och genomförda utvärderingar sammanfattas. Rapporten beslutas av fakultetsnämnden efter beredning av utbildningsutskottet, programkommittén för lärarprogrammen och forskningsutskottet. Rapporten ligger till grund för fakultetens årliga redovisning till rektor som sker via ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

II Utbildningsutvärdering

Enligt riktlinjerna för universitetets modell för utbildningsutvärderingar ska varje utvärderingsenhet genomgå en fördjupad utvärdering vart sjätte år.² Fakultetsnämnden fastställer tidsplan för fakultetens utvärderingsenheter inför varje sexårscykel. Beslutet sker efter förslag från utbildningsutskottet, förslaget tas fram i samråd med institutionen. Syftet är att säkerställa kvalitet, uppfyllande av examensmålen samt fungera kvalitetsdrivande. Utbildningsutvärderingen ska täcka alla de elva aspekter som finns i universitetets riktlinjer. Institutionen ansvarar för planerandet och genomförandet av utbildningsutvärderingen. Fakultetsnämnden har det övergripande ansvaret att utvärderingen genomförs och följs upp enligt fakultetens modell och universitetets riktlinjer.

Utbildningsutvärderingen ska bygga dels på en självvärdering, dels på en extern granskning. Den externa granskningen kan ske i form av exempelvis intervjuer, panelbesök, benchmarking eller deltagande observation. Vilket skriftligt material de externa granskarna får del av beskrivs närmare under avsnitt *Skriftligt material till bedömargruppen* nedan.

Initiering

Institutionen föreslår upplägg för utvärderingen, beslut sker av fakultetsnämnden i samråd med institutionen och utbildningsutskottet. Planeringen av en utbildningsutvärdering ska vara klar innan utvärderingsåret börjar. Respektive utvärdering bör vara slutförd i tid för universitetets årliga återrapportering aktuellt år. Vårt att beakta är att i god tid kontakta tilltänkta bedömare. Förslag på upplägg för utbildningsvärderingen behandlas i utbildningsutskottet innan beslut i nämnden. Detta förslag ska innehålla:

- *Tänkt utvärderingsupplägg*
- *Tidsplan*
- *Institutionens arbete*
Sammansättning av arbetsgrupp och beskrivning av institutionens arbete med utvärderingen. Såväl berörda lärare som studenter och doktorander ska medverka i planering, genomförande samt uppföljning av utbildningsutvärderingen.
- *Förslag på bedömare*
Önskad kompetens och eventuellt personer

---

² Universitetets första sexåriga utvärderingscykel: år 2017-2022

Självvärdering

Institutionen skriver en självvärdering. Självvärderingen ska vara en analytisk text som behandlar alla elva aspekter som utvärderingen ska täcka in (se s.3). Såväl styrkor som utvecklingsområden ska framgå, inklusive planerade och genomförda åtgärder för kvalitetssäkring. Självvärderingen bör inte överstiga 20 sidor. Till universitetets modell för utbildningsutvärderingar finns också ett dokument med råd och tips vid planering och genomförande av utbildningsutvärderingar, i detta finns exempelvis tips kring skrivande av självvärdering.³

Institutionen presenterar ett utkast av självvärderingen för utbildningsutskottet för diskussion och återkoppling innan självvärderingen färdigställs och skickas till bedömargruppen.

Bedömargruppens sammansättning

Bedömargruppen föreslås av prefekt och beslutas av dekan. En bedömargrupp kan med fördel utvärdera flera utvärderingsenheter samtidigt.

Bedömargruppen ska utgöras av minst två externa bedömare från ett eller flera lärosäten och minst en intern från annan fakultet. Bedömargruppen kan även innehålla exempelvis studenter och avnämare.

Vid utvärdering av forskarutbildningen ska bedömarna inneha minst docentkompetens eller motsvarande samt ha erfarenhet av att handleda doktorander. Bedömargruppen kan även innehålla en eller flera doktorander.

Skriftligt material till bedömargruppen

Bedömargruppen får, innan de påbörjar sitt arbete, tillgång till relevant material. Materialet ska täcka in den sexårsperiod som utvärderingen gäller. Institutionen ansvarar för att ta fram det skriftliga materialet.

Material som alltid bifogas:

- Självvärdering
- Verksamhetsplaner
- Verksamhetsberättelser

Material som i övrigt är relevant bedöms av fakultet och institution utifrån aktuell utvärdering, exempelvis:

- Urval av examensarbeten/självständiga arbeten
  - Utbildningsplaner och kursplaner
-

³ Råd och tips vid planering och genomförande av utbildningsutvärderingar UFV 2015/475

- Lärarkompetenslistor (antal lärare, lektor/professor, könsfördelning, kompetens/ämne, högskolepedagogisk utbildning, handledarkompetens)
- Allmän studieplan och kursplaner
- Individuella studieplaner
- Information om antal doktorander, handledare och övriga forskare
- Publikationslistor

Rapportering och uppföljning

Efter att bedömargruppen lämnat sitt utlåtande skriver institutionen en utvärderingsrapport som sammanfattar de viktigaste slutsatserna från såväl självvärderingen som bedömarutlåtandet samt redovisar planerade åtgärder och utvecklingsinsatser. I rapporten ska även utbildningsutvärderingens upplägg beskrivas. Utvärderingsrapporten presenteras först för utbildningsutskottet som bereder samt lämnar återkoppling och sedan för fakultetsnämnden som formulerar en slutsats inkluderande eventuella behov av särskild uppföljning.

Utvärderingsrapporten publiceras tillsammans med bedömargruppens utlåtande på universitetets interna och externa webb. Planerade åtgärder följs upp och redovisas för utbildningsutskottet samt fakultetsnämnd.

Kostnader

Delar av kostnaden för bedömargruppen kan äskas från fakulteten enligt upprättat beslut⁴. Övriga kostnader, inklusive eventuella resor och logi, bekostas av institutionen. En studentmedverkan som är tidsmässigt krävande bör arvoderas, denna kostnad kan äskas från fakultetsnämnden.

Lärarytbildningarna

Fakultetsnämnden för utbildningsvetenskaper har det övergripande ansvaret för lärarytbildningarna.⁵ Det operativa ansvaret för utbildningarna har delegerats till Programkommittén för lärarytbildningarna (PKL).

Årlig systematisk uppföljning

Programkommittén för lärarytprogrammen ansvarar för den årliga uppföljningen av lärarytprogrammen. Detta arbete genomförs på motsvarande sätt som beskrivs för utbildningsutskottet under avsnitt I gällande institutionens övriga utbildningar.

---

⁴ Arvode till bedömare i utbildningsutvärdering UTBVET 2018/153

⁵ Förskollärarytprogrammet, Grundlärarytprogrammet samt Ämneslärarytprogrammen inkl. kompletterande pedagogisk utbildning (KPU).

Utbildningsutvärdering

UKÄ har ett regeringsuppdrag att utvärdera lärarutbildningarna. Efter genomförd utbildningsutvärdering av UKÄ skrivs en utvärderingsrapport på samma sätt som vid en utvärdering genomförd av fakulteten. Programkommittén är beredande organ istället för utbildningsutskottet. I det fall UKÄ:s utvärdering resulterar i omdömet ifrågasatt kvalitet ska Uppsala universitets rutiner följas. Åtgärder och utvecklingsinsatser till följd av UKÄ:s utvärdering följs upp av programkommittén och fakultetsnämnden inom ramen för den årliga systematiska uppföljningen.

Ämnesstudier inom lärarprogrammen, som inte utvärderas inom ramen för en UKÄ-utvärdering, utvärderas av ämnesansvarig fakultet. Vid en sådan utvärdering tar PKL fram speciella utvärderingsfrågor rörande lärarstudenternas studier. PKL tar del av resultatet från genomförda utvärderingar och genomför vid behov uppföljande åtgärder. Resultaten ska inkluderas i fakultetens årliga kvalitetsrapport.